

STANOVISKO RADY
ze dne 14. března 2006
k aktualizovanému programu stability Irska na období 2005 – 2008

(2006/C 82/05)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 5 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

VDALA TOTO STANOVISKO:

- (1) Dne 14. března 2006 posoudila Rada aktualizovaný program stability Irska na období 2005 – 2008.
- (2) V posledním desetiletí zaznamenalo Irsko impozantně rychlé zvýšení reálného HDP na obyvatele a míry zaměstnanosti. Irské hospodářství v posledních letech nadále rostlo tempem na úrovni téměř 5 % ročně, což je nejvyšší dynamika v eurozóně, zatímco zaměstnanost je na vzestupu a inflace se rychle přibližuje k průměru eurozóny. Co se týče vývoje rozpočtu, fiskální pozice byla vcelku zdravá, neboť po většinu let minulého desetiletí zaznamenávalo saldo veřejných financí přebytek a podíl dluhu rázně klesal (až pod úroveň 30 % HDP v roce 2005).
- (3) Rada ve svém stanovisku ze dne 17. února 2005 podpořila rozpočtovou strategii předloženou v předchozí aktualizaci programu stability na léta 2004 – 2007. Co se týče provádění rozpočtu v roce 2005, předchozí aktualizace stanovila cíl v podobě schodku veřejných financí ve výši 0,8 % HDP, zatímco nynější aktualizace odhaduje přebytek ve výši 0,3 % navzdory revizi tempa růstu směrem dolů. Hlavní důvod mnohem lepšího než plánovaného výsledku v roce 2005 je nutno hledat na straně příjmů.
- (4) Program do značné míry dodržuje modelovou strukturu a požadavky na poskytování údajů pro programy stability a konvergenční programy uvedené v novém kodexu chování.⁽²⁾
- (5) Makroekonomický scénář, z něhož program vychází, předpokládá, že růst HDP po dobu trvání programového období se bude nadále pohybovat v úzkém rozmezí 4,5 % až 5 %. Na základě posouzení údajů, které jsou v současné době k dispozici, se scénář zdá být založen na přijatelných předpokladech růstu. Zatímco současná situace signalizuje vcelku zdravý stav hospodářství a pokračování výrazného růstu, na druhé straně jsou tu určitá rizika ohrožující střednědobý makroekonomický výhled. Tato rizika zvláště souvisejí s vyhlídkami světové ekonomiky, vzhledem k otevřenosti irského hospodářství, a v domácím měřítku souvisejí s prudkým poklesem rozsáhlé konjunktury bytové výstavby. V programu odhadovaná výše inflace HISC může být nízká.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 1055/2005 (Úř. věst. L 174, 7.7.2005, s. 1). Dokumenty, na něž se v tomto textu odkazuje, lze nalézt na této internetové stránce: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Program obsahuje všechny povinné údaje, které předepisuje nový kodex chování, ale chybí některé nepovinné údaje.

- (6) Aktualizace potvrzuje odhodlání irské vlády udržet zdravé veřejné finance. Rozpočtová strategie předpokládá přebytek ve výši 0,25 % HDP v roce 2005, schodek veřejných financí ve výši 0,6 % HDP v roce 2006 a 0,8 % HDP v posledních dvou letech programu. Primární přebytek klesne z 1,5 % HDP v roce 2005 na 0,5 % v letech 2006 až 2008. Poměr příjmů k HDP má klesající tendenci, zatímco poměr výdajů se zpočátku zvyšuje, aby se ke konci programového období vrátil zpět na úroveň roku 2005. Poměr investic k HDP se má v programovém období zvyšovat o 0,5 % HDP. Kromě lepšího než očekávaného výsledku za rok 2005 nová aktualizace vcelku potvrzuje rozpočtové cíle předchozího programu.
- (7) Po fiskální expanzi přibližně o 1 % HDP, která je plánována na rok 2006, se ve zbytku programového období plánuje ustálení strukturálního salda (tj. salda bez cyklických vlivů a jednorázových a jiných prozatímních opatření) vypočítaného podle společně dohodnuté metodiky přibližně na úrovni 0,1 % HDP. Program stanoví střednědobý cíl v podobě téměř vyrovnané strukturální pozice rozpočtu a plánuje udržet takovou strukturální pozici, která naplní střednědobý cíl programu za celé programové období. Jelikož je střednědobý cíl programu náročnější než minimální orientační cíl (odhadovaný schodek kolem 1,25 % HDP), jeho dosažením by měl být splněn cíl v podobě zajištění bezpečné rezervy vůči nadměrnému schodku. Pokud jde o přiměřenost, střednědobý cíl programu se nachází v rozpětí, které pro eurozónu a členské státy ERM-II uvádí Pakt o stabilitě a růstu a kodex chování; tento cíl je přitom náročnější než dlouhodobě předpokládá míra zadlužení a průměrný růst potenciální produkce.
- (8) Výsledek plnění rozpočtu by mohl být lepší, než předpokládá program, zvláště v roce 2006. Prognóza příjmů zřejmě naznačuje, že daňové výhledy v programu vycházejí z opatrnějších předpokladů a na straně výdajů se může zase ukázat, že investiční náklady budou poněkud nižší než plánované vyčleněné prostředky. Rizika, která ohrožují rozpočtové cíle a která vyplývají z makroekonomických projekcí v aktualizaci, vypadají neutrálně a vcelku se nevymykají hodnocení útvarů Komise; rozpočtové výhledy by však mohly být zranitelné, kdyby se v střednědobém měřítku stala skutečností negativní makroekonomická rizika.
- (9) Vzhledem k tomuto posouzení rizik se zdá, že rozpočtová strategie uvedená v programu je dostačující k udržení v programu stanoveného střednědobého cíle po celé programové období. Navíc je při běžných makroekonomických výkyvech v jednotlivých letech zajištěn bezpečná rezerva vůči překročení 3 % referenční hodnoty schodku HDP.
- (10) Odhaduje se, že podíl dluhu, který ještě počátkem 90. let dosahoval téměř ke 100 % HDP, činil v roce 2005 už jen 28 % HDP, tedy dost hluboko pod referenční hodnotou 60 % HDP podle Smlouvy. Program předpokládá, že podíl dluhu za celé programové období se ustálí na této úrovni. Kdyby nedošlo k nabytí specifických vládních aktiv *Národním fondem důchodových rezerv (NPRF)*, zadluženost za celé programové období by výrazně poklesla.
- (11) Pokud jde o udržitelnost veřejných financí, zdá se, že Irsku hrozí středně vysoké riziko vzhledem k očekávaným rozpočtovým nákladům na stárnoucí obyvatelstvo. Aktuálně zdravý stav rozpočtu ve spojení s nízkou úrovní zadlužení a akumulací aktiv v Národním fondu důchodových rezerv částečně pomáhá vyrovnat účinek prudkého růstu dlouhodobě předvídaných vládních výdajů na stárnoucí obyvatelstvo, jmenovitě na důchody. Irsko rovněž nedávno uzákonilo reformy důchodového systému pro státní zaměstnance a irské orgány předpokládají další reformní opatření, jež by měly přispět k více udržitelnému základu pro zajištění důchodů státních zaměstnanců. Přínosem je i odhodlání sledovat přiměřenost výše příspěvků prostřednictvím pravidelných pojistně-matematických revizí. Realizace dalších opatření zaměřených na dlouhodobé odlehčení dopadu stárnoucího obyvatelstva by však byla důležitou složkou oslabování rizik, která ohrožují udržitelnost veřejných financí.

- (12) Plánovaná opatření v oblasti veřejných financí jsou vcelku v souladu s hlavními směry hospodářské politiky obsaženými v integrovaných pokynech pro období 2005 – 2008. Irsko zejména dodržuje svůj střednědobý rozpočtový cíl a aktualizace poskytuje přehled vládního programu strukturální reformy, která se zaměřuje na zkvalitňování veřejných služeb, zefektivnění veřejných výdajů a řešení infrastrukturních potřeb irského hospodářství.
- (13) Národní program reforem Irska předložený 28. října 2005 v souvislosti s obnovenou Lisabonskou strategií růstu a zaměstnanosti uvádí zejména tyto hlavní úkoly, jež mají výrazný dopad na veřejné finance: i) nadále přednostně investovat veřejné prostředky do hospodářské a sociální infrastruktury a dalších prorůstových výdajů; a ii) udržovat stabilní makroekonomické prostředí a udržitelný stav veřejných financí a zajistit mírnou inflaci. Zdá se, že rozpočtové dopady politických směrnic uvedených v Národním programu reforem se odráží v rozpočtových výhledech programu stability. Opatření v oblasti veřejných financí, která předpokládá program stability, jsou v souladu s kroky plánovanými v rámci Národního programu reforem. Program stability tato opatření doplňuje o navrhované změny institucionálních rysů veřejných financí, včetně některých inovací v rozpočtovém procesu a v odhadech.

Rada soudí, že stav rozpočtu je celkově zdravý a že rozpočtová strategie je dobrým příkladem fiskálních politik prováděných v souladu s Paktem o stabilitě a růstu. Rada vyzývá Irsko, aby pokračovalo v realizaci opatření k řešení dlouhodobých dopadů stárnoucího obyvatelstva na rozpočet.

Srovnání základních makroekonomických a rozpočtových předpovědí

		2004	2005	2006	2007	2008
Reálný HDP (změna v %)	PS pros 2005	4,5	4,6	4,8	5,0	4,8
	KOM list. 2005 ⁽²⁾	4,5	4,4	4,8	5,0	neuv.
	PS pros 2004	5,3	5,1	5,2	5,4	neuv.
Inflace HISC (%)	PS pros 2005	2,3	2,2	2,0	2,0	1,8
	KOM list. 2005	2,3	2,2	2,5	2,4	neuv.
	PS pros 2004	2,3	2,1	2,0	1,9	neuv.
Mezera výstupu (% potenciálního HDP)	PS pros. 2005 ⁽¹⁾	0,1	- 1,3	- 1,9	- 2,2	- 2,1
	KOM list. 2005 ⁽⁶⁾	0,1	- 1,6	- 2,2	- 2,6	neuv.
	PS pros. 2004 ⁽¹⁾	- 1,0	- 1,8	- 2,3	- 2,0	neuv.
Saldo veřejných financí (v % HDP)	PS pros 2005	1,4	0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,8
	KOM list. 2005 ⁽²⁾	1,4	- 0,4	- 0,3	- 0,1	neuv.
	PS pros 2004	0,9	- 0,8	- 0,6	- 0,6	neuv.
Primární saldo (v % HDP)	PS pros 2005	2,6	1,5	0,6	0,4	0,5
	KOM list. 2005 ⁽²⁾	2,7	0,8	0,8	0,9	neuv.
	PS pros 2004	2,1	0,6	0,6	0,7	neuv.
Cyklicky očištěné saldo (v % HDP)	PS pros. 2005 ⁽¹⁾	1,4	0,8	0,2	0,1	0,1
	KOM list. 2005 ⁽²⁾	1,4	0,2	0,6	0,9	neuv.
	PS pros. 2004 ⁽¹⁾	1,2	- 0,2	0,1	0,0	neuv.

		2004	2005	2006	2007	2008
Strukturální saldo ⁽³⁾ (v % HDP)	PS pros. 2005 ⁽⁴⁾	0,7	1,1	0,1	0,1	0,1
	KOM list. 2005 ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	0,7	0,6	0,6	0,9	neuv.
	PS pros 2004	n.d.	neuv.	neuv.	neuv.	neuv.
Hrubý státní dluh (v % HDP)	PS pros 2005	29,4	28,0	28,0	28,2	28,3
	KOM list. 2005 ⁽²⁾	29,8	29,0	28,7	28,2	neuv.
	PS pros 2004	30,5	30,1	30,1	30,0	neuv.

Poznámky:

- (1) Výpočty útvarů Komise na základě údajů z programu.
(2) Prognóza útvarů Komise z podzimu 2005, která předcházela rozpočtu z prosince 2005, z něhož vychází aktualizovaný program stability.
(3) Cyklicky očištěné saldo (stejně jako v předchozích rádcích) s vyloučením jednorázových a jiných prozatímních opatření.
(4) Jednorázová a jiná prozatímní opatření z programu (0,3 % HDP v roce 2005; snižující přebytek). Odhad jednorázových opatření v letech 2004 a 2006 podle irského ministerstva financí: 0,7 % HDP v roce 2004 a 0,1 % HDP v roce 2006 (v obou případech zvyšující přebytek).
(5) Jednorázová a jiná prozatímní opatření z prognózy útvarů Komise z podzimu 2005 (0,4 % HDP v roce 2005; snižující přebytek).
(6) Na základě odhadovaného potenciálního růstu v jednotlivých letech období 2004 – 2007 ve výši 5,8 %, 6,1 %, 5,5 % a 5,3 %.

Zdroj:

Program stability (PS); Hospodářská prognóza útvarů Komise z podzimu 2005 (KOM); Výpočty útvarů Komise